

Posamezne številke
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1:50.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
tmatno D 18.—, dostavljen na dom
D 11.30, na faksnice D 10.—
inacroti po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslana plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1:50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon istarurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritličje, domo. Tele-
fon št. 24. — Št. 18 poštneokraj
važna št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sobota 31. marca 1923.

Številka: 73

Nemogoč sporazum.

Maribor, 30. marca.

Klerikalni listi vendarle čutijo, da je koalicijski Radić—dr. Korošec takoj na prvi pogled groteskna, zato jo skušajo nekoliko popraviti, »retuširati« kakor fotograf na ravno posrečeno sliko. Barva, ki jo pri tem rabijo, je čarobna beseda »sporazum«. Toda — sporazum s kom in kako? Pravijo, da Pribežević ni hotel sporazuma. Ali pa ga je hotel Radić? So ga hoteli zajedničarji? Slovenski klerikalci so se res zavzemali za sporazum, vendar pa so za ceno sloven. avtonomije. Ker so pa že bili na vladi in so se dve leti z vneto udeleževali zakonodajnega in izvrševalnega dela, ni bil mogoč drug način sporazumevanja kakor na podlagi parlamentarne večine. To parlamentarno večino bi si bili morebiti pridobili, če bi se vse opozicijske stranke z Radićem vred združile v opozicijski blok, ki bi se potem sporazumeval z demokrati in radikali. Morda bi se dal doseči kak zadovoljiv kompromis, vsekakor pa bi bili imeli nasprotniki vidovdanske ustave moralno in politično veliko lažje stališče in bi jim bilo mogoče v kakem ugodnem trenutku — in tak je bil na pr. lansko leto — doseči revizijo ustave na podlagi kompromisa, ki je mogoč z ozirom na dejansko razmerje sil. Toda Mohamed je čakal, da pride gora k njemu.

Sporazum med različni ostro ločenimi političnimi skupinami je najtežji in psihološko najgloblji javni problem. S kakšno pravico so mogle zahtevati male, med seboj skregane in pobijajoče se politične skupine iz opozicije od močnega, enotno usmerjenega vladnega bloka, da naj kapitulira pred njimi? A propos, pred kom? Mar pred »Jugoslov. klubom«, ki je štel 27 poslancev? Mar pred Hrv. zajednico, ki je zahtevala federalizem s 4 poslanci itd.? Ali je bila Pribeževićeva naloga, da razcepljene opozicijske moči združi, ali naj bi on romal v Zagreb k Radiću in ga prosil: Ajde, Veličanstvo, da se sporazumemo! Parlamentarna tehnika takih sporazumov ne pozna, najmanj pa v času, ko se država ustvarja. Vedno in v vseh slučajih je tu bilo treba iti jasno začetno pot, brez ozira na trenutna razpoloženja med masami in na osebno občutljivost. Taka pot je združena z mnogimi pretresljaji in tudi z mnogimi napakami, vendar pa je veliko boljše nego pot raznih demagogov, ki nikdar ne vedo, kaj hočejo in ki vztrepečejo pred vsakim glasom iz množice. Pri nas je bilo v najnevarnejših časih toliko igranja z »ljudsko voljo« in toliko zoprne demagogije, da bi država že davnošla narazen, če bi jo dobili v roke kričavi farizeji in saduceji, ki so se vedno prepirali za besede in za programe in katerih vsak se je smatral političnega Mesija.

Da, da, sporazum — pa zakaj je Radić v najvažnejših dneh naše države tičal v Zagrebu in skrivoma koketiral s sovražniki naše države, zakaj bi se morale ravno najmočnejše stranke vклонiti pred malimi skupinami?

Sporazum je samo kompromis in pri tem kompromisu ne pridejo v poštev abstraktni teorije o »suverenosti ljudske volje«, o »popolni neodvisnosti Hrvatov in Slovencev«, marveč predvsem realna dejstva. To so dejstva, da je stara historična Hrvatska izginila istotako kot stara predvojna Srbija — navzlic temu, da imamo Velehrba Pašića in Velehrvata Radića — da je ujedinjenje izvršeno faktično in formalno ter da smo v mednarodnem svetu »kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Po štirih letih državnega dela ne more in ne sme političen zapečkar zaradi »sporazuma« in v imenu nekake »hrvatske suverenosti« proglasiti

Pogreb dr. Verstovška.

Maribor, 30. marca. Ob krasnem pomladanskem vremenu je dr. K. Verstovšek, eden izmed zaslužnih boriteljev za slovenstvo Maribora, nastopil svojo zadnjo pot. Spremljala ga je ogromna množica ljudi. Pogreba so se udeležili zastopniki vseh tukajšnjih oblasti, uradov in zavodov, političnih strank itd. Korporativno so prišli občinski svetniki z županom g. Grčarjem na čelu, profesorji vseh tukajšnjih srednjih šol in večina

poslancev SLS z g. dr. Korošcem. Tudi v Mariboru trenutno se nahajajoči škof g. dr. Karlin je spremljal dr. Verstovška h grobu. V slovo je zapela »Glasbena Matica« »Vigred se povrne«, g. župan Grčar pa se je poslovil od pokojnika v imenu mesta Maribora. Na to je spreved krenil na pokopališče, kjer je bil zaslužni mož položen v svojo rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Razčiščenje položaja — šele po 12. aprilu.

Pašić čaka na sklepe

demokratskega kluba.

Beograd, 30. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je poročal prometni minister o sklepu finančnega odbora glede zvišanja oziroma izenačenja draginskih doklad železniških uslužbencev. Nato se je vršila razprava o političnem položaju v državi. V vladnih krogih se povdarja, da o demisiji vlade tako dolgo ne more biti govora, dokler se ne sliši sklep demokratskega kluba, ki ima dne 12. aprila plenarno sejo. Do tega časa se bo Pašić informiral pri Radiću, dr. Spahtu in dr. Korošcu. V to svrhu je imenoval posebne delegate, ki naj stopijo z njimi v stik. Gosp. Vojislav Janjić je včeraj poročal Pašiću o svojih razgovorih, ki jih je imel te dni v Ljubljani. Poljedelski minister dr. Supilo se nahaja v Zagrebu, odkoder dnevno telefonično obvešča vladu o političnem položaju na Hrvatskem ter sondira teren za eventualna pogajanja z Radićem. Njegova poročila drži vlada v tajnosti. Kakor je iz tega razvidno, se politična situacija ni popolnoma nič spremenila. Nesigurnost v notranjepolitičnem položaju bo do plenarne seje demokratskega kluba permanentna. Še le potem bo zavzel Pašić odločno stališče, ko bo slišal sklepe demokratskega kluba, od katerega pričakuje razčiščenje sedanjega političnega položaja.

—□—

Kraljica in kraljica mati v samostanu Rakovci.

Sarajevo, 30. marca. (Izv.) Včeraj sta obiskala naša in rumunska kraljica-mati v spremstvu dvornih dam samostan Rakovci, katerega sta si dali podrobno razkazati. Proti večeru sta se vrnili v avtomobilu na dvor.

Naši optanti prihajajo iz Madžarske.

Beograd, 30. marca. (Izv.) Včeraj zvečer je dospel prvi transport naših optantov iz Madžarske. Transport obsega 18 železniških vozov selitvenega blaga, ki je bilo na intervencijo naše vlade v Budimpešti dopuščeno brez carine preko meje. Istočasno je dospel v Novi Sad vlak z izseljenici, ki ostanejo nekaj dni v Novem Sadu, nakar bodo kolonizirani v južni Srbiji.

Zopet madžarska špijonaža.

Beograd, 30. marca. (Izv.) Politične oblasti v Vojvodini so prišle na sled veliki madžarski špijonski družbi, ki je razvijala po vsej Vojvodini obsežno špijonažno službo. Prijetih je bilo več oseb, katerih imena pa se drže še v tajnosti, dokler ne izslede vseh članov te družbe.

Pozor pred italijanskimi lirami!

Beograd, 30. marca. (Izv.) Na merodajnem mestu se doznava, da so v Italiji razširjeni večji italijanski bankovci, ki so zelo dobro ponarejeni. Ker prihaja mnogo italijanskih kupcev v Jugoslavijo, je mogoče, da bodo skušali se pri nas znebiti teh ponarejenih bankovcev. Občinstvo se opozarja, naj ne sprejema italijanskih lir, da ne bo trpelo škode, na drugi strani pa bo to koristilo naši valuti.

Koliko živine smo dobili na račun reparacij?

Beograd, 30. marca. (Izv.) Glasom uradnih podatkov je sprejelo ministrstvo za poljedelstvo doslej na reparacijah: od Bolgarije: 12.000 ovc, 5000 konj, 4.400 volov, 6.000 krav in 5.000 bikov; iz Madžarske: 8.434 ovc, 700 konj, 3.257 glav goveje živine ter iz Nemčije 18.262 konj, in 889 glav goveje živine. Tekom letošnjega leta dobi naša država na račun reparacij od Madžarske 124 konj, 710 glav goveje živine in 1.561 ovc ter iz Nemčije 290 konj.

Svet Zveze narodov.

Ženeva, 29. marca. Svet Zveze narodov se sestane — kakor poroča tajništvo Zveze narodov — dne 16. aprila v Ženevi in ne, kakor je bilo prvotno določeno, dne 10. aprila.

Za v Moskvi obsojene katoliške duhovnike.

Rim, 29. marca. »Corriere della Sera« poroča, da je papež že početkom procesa proti petrogradskemu nadškofu s posredovanjem šefa ameriške misije v Moskvi posredoval in dobil zagotovilo, da se bo suspendirala eventualna obsodba.

Pariz, 29. marca. Liga za človečanske pravice je poslala Čičerinu brzojavko, v kateri prosi za življenje katoliških škofov, katerih usmrtnitev bi bil čin neopravičljive krutosti.

Washington, 29. marca. Vlada je naročila svojemu poslaniku v Berlinu, da naroči moskovski vladi njeno živo željo, naj pomilosti obsojene katoliške duhovnike.

Gospodarski boj v Poruhrju.

Recklinghausen, 30. marca. Svota 4% milijonov, ki bi imela biti razdeljena med stavkajoče železničarje, je bila zaplenjena.

Düsseldorf, 30. marca. V stanovanjih nacionalistov so bile včeraj ponovno izvršene hišne preiskave.

Berlin, 30. marca. »Tageblatt« poroča, da so veleindustrijalci v Poruhrju sklenili, odkloniti plačilo od Francozov in Belgijcev zahtevanega davka na premog in prevzeti nase vse posledice.

Smola irskih ustašev.

London, 29. marca. Glasom poročila iz Dublina je bil predvčeraj cel štab tretje južne divizije vstašev zajet.

Anglija in priznanje sovjetske vlade.

London, 29. marca. Tekom debate v spodnji zbornici o priznanju sovjetske vlade kot de jure vlade je izjavil državni podtajnik v ministrstvu za zunanje zadeve Mac Neil, da bo ruska vlada tako dolgo, dokler bo zasledovala svojo sedajno politiko, priznana le kot de facto vlada.

BORZA.

Borze danes radi velikonočnih praznikov niso poslovale.

ničnosti vsega tega, kar se je v teh letih storilo ob njegovi pasivni resistenci. — Država ni lutka, marveč živ organizem in štiriletna rasti tega organizma nesme uničiti noben demagog, tudi če ima pooblastila od trenutno nezadovoljne mase.

Radić bi sedaj imel priliko, da se pozitivno izjavi za državo in da opusti svoje fraze, če je res za državo. Toda ne! Na eni strani ne more iz mislje luknje svoje demagogije, na drugi strani pa si državo zamišlja tako, kakor si je ne zamišlja noben človek, ki je veroval v jugoslov. svobodo takrat, ko so bili na delu avstrijski rablji in ko so se madžarski vojaki sprehajali po Beogradu. Mnogo gnilega je v tej naši državi, in mnogo kirurgov bo treba, da odstranijo gnaj in izlečijo rane, marsikatera dosevanja metoda je bila nepravilna, marsikatera krivica storjena, mnogo so grešili tudi Srbi kot nositelji jugoslov. Pijemonta — toda vse to in pa dejanska potreba pametnega sporazuma v upravnih in drugih vprašanjih ne dopušča sporazuma z Radićem. Ne dopušča ga, dokler bo Radić priznaval samo državne mednarodne meje, ne pa tudi državo samo, dokler bo negiral ono jugoslo. bratstvo, ki ga je nekoč sam oznanjal, za katerim stoje svetla imena Gaj, Obradović in Strossmayer, Daničić, Rački, Supilo, Krek in mnogi drugi, kratkomo: dokler ne bo priznal realnih dejstev, ki dajejo podlago za mogoč kompromis.

Razdejanje notranjih stebrov države, zanikanje nespornih srbskih žrtv za svobodo, teptanje grbov jugoslov. dobrovoljcev, ki so izkrvaveli na Dobruđi, pod Kajmakalnom, v Albaniji in drugod, povzdigovanje avstrijskih patriotov in pesnikov habsburških slavospevov, — vse to in še drugo ne more služiti sporazumu. Tukaj se začne razpotje z usodnimi poti in gre samo za to: ali pustimo, da nam nesloga in trma političnih voditeljev razdereta s krvjo ustvarjeno prvo jugoslov. državo v zgodovini, razdereta zaradi trenutnih napak in slabosti — ali pa bomo s Cronwelsko odločnostjo in z Mazzinijskim rodoljubjem branili in obvarovali ta dragoceni dar, da ga prevzamejo sposobnejši in zdravejši potomci, ki že rasto med nami. Pomnimo pa: države se niso nikdar gradile s papirnati programi, temveč z argumenti krvi in žrtv.

Politične vesti.

* Radikalna vlada o politični situaciji.

Minister pravde dr. Marković je v petek izjavil napram novinarjem: da vlada še ne misli na razpust skupščine, ker so nove volitve skrajno sredstvo in so odvisne od celotne politične situacije. O bloku Korošec—Radić—Spaho vlada še nima zanesljivih poročil. Radikalna stranka bo nastopila proti vsaki zahtevi po reviziji ustave, in če bi Korošec—Radićev blok šel preko mej zakona in ustave, bo vlada intervenirala v Zagrebu. Radićeva izjava, da ne priznava zakonov, je treba smatrati za platonsko. — Pašić ne bo podal ostavke, dokler ne nastopi nov dogodek, ki bi to zahteval.

* Nova jugoslovensko-bolgarska konferenca v Sofiji?

Te dni se je vrnila v Sofijo bolgarska delegacija, ki se je udeležila konferenc v Nišu. Kakor se govori v beograjskih političnih krogih, se vrši v kratkem v Sofiji nova jugoslov. bolgarska konferenca, na kateri se bodo rešila še nekatera administrativna in pravna vprašanja, ki so v zvezi s sklenjenim sporazumom. Na tej konferenci se bi naj rešila tudi vsa ostala vprašanja, ki so še izza svetovne vojne ostala nerešena, kar bo znatno pripomoglo k zbolšanju medsebojnih odnosov.

Dnevna kronika.

— **Konec slave g. Ivana Hribarja.** Glasom vesti iz Ljubljane je dosedanji pokrajinski namestnik Ivan Hribar z 31. tm. razrešen ter upokojen. Posle Hkvi-dacije pokrajinskega uprave prevzame ljubljanski veliki župan Lukan. G. Hri-bar je že včeraj zapustil namestništvo ter se odpeljal na svoje posestvo v Cerkljah na Gorenjskem, kjer se stalno na-seli. Sic eunt fata hominum...

— **Železničarske draginjske doklade.** Finančni odbor je imel v petek sejo, v kateri je razpravljala o draginjskih do-kladah železničarjev. Povišek je bil spre-jet in se je vlada pozvala, da zahteva za povišek odobrenje narodne skupščine.

— **Konferenca o južni železnici končana.** V četrtek zvečer je bila v Rimu končana konferenca o južni železnici. V petek sta bila podpisana oba zaključna sporazuma.

— **Uvoz avtomobilov dovoljen.** Gene-ralna direkcija carin je z razpisom z dne 8. februarja 1923, št. 1214 dovolila, da se smeje uvažati avtomobili razen po železnici in vodi tudi po cestah, ki so priznane za carinska pota. To dovoljenje pa velja le za uvoz avtomobilov, ki se carinijo kakor uvozno blago. Glede iz-voza, prevoza, (tranzita), prometa med obmejnimi kraji in pokojnega carinje-nja s pravico na povratek pa velja še vedno zabrana, navedena v točki 1 in 2 razpisa C br. 43455 z dne 30. junija 1922.

— **Vesele Velikonočne praznike želi-mo vsem prijateljem in znancem slo-venski fantje železniške komande — se-daj telegrafisti na želez. stanicama Niš-Caribrod: Slavko Šafer, Ptuj; Metod Senčar, Mala Nedelja; J. Gojmerac Si-ček; R. Lesar, Kočevje.**

— **Otvoritev telefonske centrale v Črenševcih.** Pri pošti Črenševci je bila dne 9. marca t. l. otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni telefonski promet. Ta centrala opravlja tudi brzojavno službo.

— **† Poljski nadškof Bilčevski.** Nekje na poti v Varšavo sem čital, da je umrl katoliški nadškof v Lvovu Bilčevski. Spomnil sem se razgovora, ki sva ga ime-la v drugi polovici septembra 1918, torej tik pred polomom Avstrije. Prišel sem v Lvov, da pripravim tla za poljsko-češko-jugoslovnski kongres, ki naj bi dalje rušil temelje stare države, ki je že davno zasužila smrt. Spočetka se je držal Bilčevski malo rezervirano, potem pa je dobil vero v mene in je govoril iskreno po poljsko: »Mi želimo popolno svobodo, nikakršnih polovic! To mišljenje poljs-ke visoke cerkvene hierarhije sem spo-ročil pozneje ustne ljubljanskemu ško-fu. V razgovoru mi je Bilčevski tudi o-menil, da je bil nekoč na Slovenskem — nekako kot rekonvalescent. Dognala sva, da je to bilo v Juršincih pri Ptuju. Kako je prišel baš v Juršince, se ne spomi-njam več. Vem pa, da je posebno ome-njal — majoliko, iz katere je tam vino pil. Naj se mu ime ob njegovi smrti za-beleži tudi v Jugoslaviji. Varšava, mar-ca 1923. Dr. Fr. Ilešič.

Državna borza dela v Mariboru.

Letno poročilo za l. 1922.

Sestavil J. Stabej, šef DBD v Mariboru. (Konec.)

IV. Stik s podjetji, z delavskimi in delo-dajalskimi organizacijami ter napra-vami

Je bil v l. 1922 zelo živahen in uspešen. Šef urada je perabil vsako kelič kaj ugo-dno priliko, da je opozoril delodajalca kakor delojemalce na važnost, pomen in nstroj državnih borz dela, kar je precej pripomoglo, da se je dvignil promet u-rada. Kolikor je bilo mogoče, je stopil urad v stik s podjetji ter organizacijami predvsem osebno. Strokovne organizaci-je delavcev kakor delodajalcev so šle uradu vedno na roko, ki je delal v več slučajih sporazumno z njimi. V zakonu o zaštiti delavcev določeni upravni od-bor še ni deloval, ker je nedostajalo iz-vršilnih naredeb. Osrednje državne borze dela v Beogradu, odnosno ministrstva za socialno politiko, dasi je urad sklical v ti zadevi dne 8. nov. 1922 v magistratno dvorano širšo sejo vseh prizadetih orga-nizacij in je bil upravni odbor dne 20.

— **Zračni poštni promet Pariz Beo-grad.** S 15. aprilom se odproi zračni pro-met na progi Pariz—Strasbourg—Praga—Dunaj—Budimpešta—Beograd—Buka-rešta—Carigrad. Pristojbine za pošne pošiljke bodo le za 50% višje od onih v mednarodnem tarifu.

— **Občinske volitve v Sušaku.** Po štiriletni okupaciji je Sušak končno svo-bodno zadihal. Tako bo tudi mesto samo dobilo v kratkem svoje zakonite zastop-nike. Kakor poročajo listi, so že sestav-ljeni volilni imeniki za občinske volitve, ki se bodo vršile v zakonitem roku.

— **Tudi posledice volilnega izida.** Po volitvah je prenehalo izhajati več listov, ne le v Sloveniji, temveč tudi po drugih delih države. Tako poročajo iz Osijeka, da je tam prenehal izhajati klerikalni list »Hrvatska Obrana« v Zagrebu pa be »Narodna Politika«, glasilo klerikalcev, ki je doslej izhajala kot dnevnik, odslej izhajala samo enkrat na teden.

— **Med vožnjo padel z vlaka.** Pri se-litvi nekega cirkusa je padel na progi med Gradcem in Ljubnem artist Ivan Počenik, doma iz Moravske, z vlaka ter prišel pod kolesa, ki se ga prerezala na polovico, tako da je bil takoj mrtev. O-stali so kmalu na to opazili, da Počenik manjka, toda mislili so, da se je skril ter da kje spi, kakor je imel navado. Še le pozneje so zvedeli za nesrečo, ki je do-letela tovariša.

— **Živ zgorel.** Iz Bitolja poročajo li-sti, da je prišel dne 27. tm. Vandelj Pa-šić, star pijanček, v svojem »normal-nem« stanju domov, naložil v peč ter le-gel kraj peči na slamanjaka k počitku. — Vsled iskre iz peči se je slamanjaka vne-la in bila kmalu v plamenih. Pijani Pa-šić tega seveda ni opazil ter se je od di-ma zadušil in našel smrt v plamenih, ki so upepelili vso hišo. Koliko nesreč je pač že povzročil nesrečni alkohol!

— **Težka avtomobilska nesreča pri Sarajevu.** V bližini Busovače pri Sara-jevu se je zgodila te dni težka avtomobil-ska nesreča. Kapetan vojaške šoferske šole Bazelišco je vozil z vojaškim avto-mobilom v spremstvu nekega kapetana-sednjaka in šoferskega poročnika proti Travniku v svrhu proučevanja poti. Ne-nadoma je počila cev in avtomobil se je dvakrat prevrnil. Kapetan Bazelišco je ostal na mestu mrtev, dočim sta bila spremljevalca težko ranjena. Avtomobil sam je le neznatno poškodovan.

— **Sedemdesetletni slepar.** V gostilni Wimmer v Vukvaru je prišel pred tre-mi tedni nek Arpad Josip Seemann, krog 70letni starec, ki se je izdajal za veletregeca iz Rumunije. Pripovedoval je, da ima dobiti v Osijeku izplačanih 5 milijonov dinarjev ter da je prišel v Vukovar samo, da poseti grob svojega dekleta izza davno prešlih dni. Prebival je štirinajst dni pri Wimmerju, potem pa se je končno odpravil v Osijek, da dvigne onih 5 milijonov. Prej pa je še prosil Wimmerja, naj mu posodi 5000 D, ker mu je pošel denar, in se boji, da ne bo dobil denarja takoj izplačanega, nego nakazanega na kako banko. Pristavil je, da se namerava stalno naseliti v Vuko-varu ter ostati pri Wimmerjevih, katerim

nov. 1922 tudi sporazumno z delodajal-skimi in delavskimi organizacijami iz-voljen.

Da se seznani tudi javnost natančne-je o državnih borzah dela, je imel šef urada Jože Stabej dne 18. decembra 1922 javno predavanje v Ljudski univerzi v Mariboru in sicer z zelo povoljnimi uspe-hom. Nadalje je sestavil šef urada razne statistične tabele, ki ponazorujejo dele in promet DBD v Mariboru kakor tudi ostalih državnih borz dela v državi. Sta-tistične tabele so bile v dneih od 9. do 15. dec. 1922 javno razstavljene.

Prezreti ne smemo tudi časopisja, ki je obveščal po njem urad javnost o raz-nih ukrepih ter o svojem delu. Z vsem zadovoljstvom moramo reči, da nas je časopisje vedno in povsod podpiralo ter se večkrat zavzel z vse odločnostjo za urad.

Dopisi in drugo.

Državna borza dela v Mariboru je imela l. 1922 294 poslovnih dni. Povpreč-no je bilo dnevno 54 strank. Dopisov in brzojavk je urad sprejel 2226, odpisal pa 2718; skupno število dopisov znaša torej 4944. Nakaznice za polovično vožnjo na železnicah je bilo izdanih 175 v vred-nosti 5362,75 Din.

bo zapustil tudi vse svoje premoženje. Wimmer je bil tako ponudbe kajpada vesel in mu je takoj »posodil« zahtevano vsoto. Ker se je bal, da bi se priletnemu starcu na potu v Osijek lahko kaj pri-petilo, mu je dal še svojega 19letnega sina za spremstvo. Prišedši v Osijek, sta najprej obiskala gledališče, nato pa kar po vrsti obhodila vse nočne lokale ter končno zajadrala v prav dobrem razpo-loženju v nek bar. Tam je »dobrodušne-ga« starca slučajno spoznala neka žen-eka, ki je opozorila mladega Wimmerja, da ima opravka z znanim sleparjem. Seemann, ki je bil že precej vinjen, je to smeje priznal. Wimmer je nato ves razočaran pobral še preostali denar, ki ga je našel pri »bogatem stricu« — osta-le mu je od posejnih 5000 D le še 125 D — ter odpotoval nazaj v Vukovar. See-manna pa so družega dne prijeli orož-niki, ter ga izročili sodišču.

— **Mussolinijev načrt za obnovo cen-tralne Evrope.** Ital. min. predsednik Mu-ssolini se bavi z načrtom, da skupno z nasledstvenimi državami izvrši obnovo centralne Evrope. V to svrhu je poklical vse odločilne državnike v Rim, odnosno v Milan. V petek se je sestal s poljskim ministrom za zunanje zadeve, danes v soboto pa z avstr. kanclerjem. V svojem načrtu je Mussolini obvestil tudi dr. Beneša in min. preds. Pašića.

— **Ruhr v slovenski žurnalistiki.** Ber-notov »Naprejek« imenuje Poincarejevo ruhiško politiko — svinjarijo. Ne obo-žujemo Poincaraja in ne hvalimo vsih njegovih metod, žali nam je le, da se Benotov socijalistični žargon ni poja-vil že takrat, ko so nemške čete vdrle v Belgijo, uničevale francoske tovarne in rudnike, rušile mesta in kulturne spo-menike. G. Berant pride pravod pre-pozno!

— **Oleumski kanoniki Čehi.** Stara olo-muška nadškofija na Moravskem, ki je bila dolga stoletja domena nemških plemenitašev (po posebni odredbi je moral biti nadškof plemenitaš, sorodnik Habs-buržanov, plemenitaši pa tudi kanoniki), je sedaj končno vsaj po kanonikih pre-šla v neplemenitaške in češke roke. Vseh šest novih kanonikov, ki so bili te dni ustoličeni, pripada neplemenitaškim in češkim krogom.

54 3-3

Dopisi.

Dravograd. Za komisarja železniške policije v Dravogradu je imenovan z. Slavko Rajković, uradnik prometnega ministrstva v ostavki. Dosedanji komi-sar g. Vladimir Nedeljković je bil na lastno prošnjo upokojen.

VI. Ukrepi, ki so nujno potrebni za ureditev delovnega trga.

Najboljše sredstvo za pobijanje brez-poselnosti je priskrbelo dela brezposelnim. Za tem mora stremeti socialna politika. Ker pa so prilike v narodnem gospo-darstvu zelo nestalne in nezanesljive, od-visne od raznih činiteljev, se je treba za brezposelnost oskrbeti z zavarovanjem za brezposelnost, ki naj bo tako uspešno, da denar, ki ga prejme brezposelni, ne bo nekaka miloščina, temveč pravica, ki gre brezposelnim. Brezposelne podpore v dosedanjih oblikah (kelikor jih sploh je) so zelo neprimerne in brezposelnosti prav nič ne oblažujejo, temveč jo v go-tovih slučajih celo podpirajo.

Za kolikor mogoče dobro ureditev de-lovnega trga imajo skrbeti državne bor-ze dela, ki so za urejene narodno gospo-darstvo, kakor tudi iz socialnopolitične-ga vidika, zelo potrebne. Ureditve delov-nega trga je predvsem njihova naloga; da pa morejo izvršiti to nalogo, jim mo-ra dati državna uprava v roke vse po-trebno in to vse od zakonekdaje do do-veljnih gmočih sredstev. Končno naj se ne prezre, da mora pri urejevanju de-lovnega trga sodelovati v izdatni meri tudi komunalna politika.

Volitve v Limbušu. Pri volitvah v ustvotvorno skupščino je bilo 199 ko-munističnih glasov in 37 klerikalnih, o-stale so dobili demokrati, nar. socialisti in samostojni. Zadnje volitve pa so pri-nesle presenečenje. Tokrat so dobili kle-rikalci 99 glasov, Radič 87 in Nemeš 26. Za Korošca in Radiča so glasovali že-lezničarji, tovarniški delavci in viničarji. Sicer Korošec teh glasov ne more biti vesel, ker to so socialisti in ne prepričani klerikalci. Glasovali so samo za Korošca, ker slovi njegova stranka dandanes kot protidržavna. Vlekla pa je tudi govornica, da dobi vsak Korošec velicek z ženo vred po volitvah novo ob-leko. Žene so že vesele novih kril, če le ne bede razočaranje preveliko. Najbolj pa se je čudili, da je dobil Nemeš Schauer pri nas 26 glasov, ko je pri tistih Nemešev v celi fari komaj 9; a ti še so ostali do-ma, izvzemši dr. Ernsta Reiserja, veli-kega nemškega agitatorja izza avstrijs-kih časov. Za Nemeš so glasovali nem-škutarski Pekarčani, vzgojeni v nekda-nji nemški šoli. Ostentativno je za Nemeš baje glasoval Joža Krainer, vele-posesnik v Vrhovem dolu in z njim njegovi trije hlapci, katere je sam pri-gnal na volišče, da bi se mu ne izneverila. Za Nemeš je glasoval njegov brat Avgust Krainer, sedaj ponižen kmet v Vrhovem dolu, a nekaj sijajni in oholi avstrijski major. Po prevratu se je in sovražnosti do naše narodne države dal sprejeti v avstrijsko državljanstvo na Lipnici ter tudi od tamkaj dobival po-kojnino. Ko pa je avstrijska pokojnina bila v našem denarju vedno manjša in manjša, se je dal sprejeti za občana Vrhovdol ter uživa sedaj pokojnino v na-ši državi. Tudi se poteguje za sprejem v naše armade. Vendar bi sprejem takega avstrijskanta in zagrizenega sovražnika Srbov v našo narodno vojsko ne bil priporočljiv. Bivši avstrijski major Gustl Krainer je bil od nekaj zaklet sovražnik Srbov. Že leta 1908 se je hotel duellirati z nekim narodnjakom, ker mu je ta rekel: »Srbi so hrabri vojaki in se ne bodo dali od Avstrijcev pobiti.« Med vojno pa je prišel s sledečimi be-sedami v neko narodno hišo, kjer sta bila domača sinova, srbofila, njegova so-šolca, odstopna pri vojakihi: »Zdaj že pri-dem k Vam, ko ona dva Srba nista do-ma.« No in tak človek si upa prositi za sprejem pod slavno srbsko zastavo! — Zadnje volitve so bile podučljive, mnogo dela in mnogo časa je še treba, da se raz-mere zboljšajo.

Mariborske vesti.

Maribor 30. marca 1923.

Opozarjamo cenj. občinstvo, da se za velikonočno številko »Tabora« spreje-majo oglasi v soboto samo do 9. ure predpoldna.

—□—

m Umrl je dne 28. marca po dolgi, mučni bolezni goriški begunec, gosp. Kranjc, oče načelnika Marib. Sokolske župe. Slednjemu najiskrenejše sožalje, pokojniku pa bedi lahka svobodna jugo-slovenska zemlja!

m Imenovanja. Z ministerijalnimi od-lokom je bil imenovan za voditelja o-krožnega agrarnega urada v Mariboru mesto dr. Pfeiferja, ki je postal veliki podžupan, dr. Jožej Štefančič. Častita-me!

m Tudi Pfeifer gre. Kakor poročajo iz Beograda, bo v kratkem odpoklican iz podžupanskega mesta dr. Vilko Pfei-fer, ker je bilo to mesto sistemizirano samo začasno, dokler ne despe veliki žu-pan dr. Ploj. Glasom iste vesti se tudi dr. Grasselli ne vrne več na državno pravdnštvo.

m Nova velezanimiva afeta. Vsako-mur je še gotovo dobro v spominu skan-dalozna lanska afeta izvozne tverke »Promesa« v Zagrebu s carino, sedaj pa smo izvedeli zopet za nov slučaj, ki ni nič manj zanimiv. Zanjčič, ko je ta fa-mozna firma izvozila na tisoče prašičev brez carine, se je cela stvar »zatušala« s »pomoto« in — »pomota« se je zgodila tudi sedaj. Z naredbo ministrstva poljo-tvreda in vod z dne 23. XII. 1922. Vel-br. 9286 se je dovolilo »Promesi« po hu-bem boju carinjenje svežega mesa in mesnih izdelkov v Zaprrešicu mesto v Mariboru. Namen, katerega je zasledo-vala firma s tem je na prvi pogled jasen in je obetal velikanske dobičke na račun države. Carinski uradniki zagrebske

glavne carinarne se vozijo sedaj z avtomobilom vsak dan v Zaprteš carinisti Promesinec pošiljatelj. Doslej je bilo vse v »najlepšem« red, toda pred par dnevi je na naši mariborski carinarni vendar nekemu padlo na misel, da bi se osebno prepiral, če se res nahaja v varnosti ono blago, katero je navedeno na izvoznih prijavi in na tovarnem listu. In tu se je izkazalo, kar je bilo pač pričakovati, da so bili vagoni natovorjeni meso s svinjskimi mesom, ki je bilo navedeno na listinah in od katerega se plačuje 150 Din. izvozne carine od 100 kg. — z zaklanih svinj, od katerih se plačuje 350 Din. izvozne carine od 100 kg. Koliko takih vagonov je srečno prešlo mejo kraljevine SHS bi se sicer dalo kontrolirati, toda dvomimo, da bi si kdo vzel toliko časa in truda. Doležljivi vagoni so bili zadržani, dokler se stvar ne razjasni. Toda čujte in strmite, kaj se je zgodilo! Z zagrebške carinarne je došel naš brzojav, ki naznanja, da sta bili izvozna prijava in tovarnica pomotoma napačno izstavljena ter da naj se izvozna deklaracija pošlje naknadno na vpogled! Radovedni smo, kdo bo uvedel tozadevno preiskavo in če se take »pomote« sploh morejo zgoditi? Interesenti čakamo na odgovor in bomo tudi pazili na to, da se cela stvar zopet ne »zabašuri«.

Postopanje s podnajemniki. Pri sešavi stanovanjskega pravilnika merodajni gospodje sploh niso mislili na podnajemnike, ter jih v njem sploh omenili niso, kaj se, da bi jih zaščitili. Stanodajalcem je novi pravilnik prava voda na mlin. Začeli so izrabljati svobodo do skrajnosti ter dan za dnem povišujejo sobe, tako da si v doglednem času sploh nobeden, kdor ni verjnik, ne bo mogel poravnati stanarine. Nekatere pijavke so povišale sobe od 400 na celih 2000 kron mesečno in še celo več, druge pa mečejo slabše situirane reveže enostavno na cesto, če, da si bodo našle druge podnajemnike, ki bodo v stanu plačati, kolikor bodo hotele. O posameznih primerih dobivamo dan na dan nova poročila in pritožbe. Neka brezposelna vdova v Gosposki ulici, ki se rada dobro preživlja samo od podnajemnika, zvišuje mu neprestano stanarino ter ga obenem meče ven, če, naj gre, ker nima toliko denarja, kolikor ga ona hoče. Zaprla mu je že večkrat vrata, da ni mogel v sobo, s prvim pa mu obljubila, da vrže na cesto vse njegove stvari. Opozarjamo na to merodajne kroge; društvo najemnikov pa naj bi ne sprejemalo podnajemnikov, če ve, da jim ne more pomagati.

Ali res ni pomoči proti naslednjim nedostatom in nevarnim igračem nekaterih dečkov nespametnih starišev? Na dvorišču hiše na Aleksandrovi cesti 203 (Kričevina), kamor policija nima pravice priti, se kratkočasijo dečki z razstreljevanjem petard, katere s svojim glasnim pokom vznemirjajo čez dan in celo do devete ure zvečer, od dela vračajoče se in počivajoče delavce. Istotam ima neki deček puško, s katero strelja na ptice in do sto korakov daleč na soseskih strehah sedeče golobe, v okna, preko glav mimoidočih ljudi. In ljudje se pritožujejo, da za najpotrebnejše stvari ni denarja, da šola preveč stane in da previsoko stanovanjsko najemnine ne morejo plačati itd., za take neprimerno igrače pa je vedno dovolj sredstev.

Na naslov gradbene sekcije. Na naslov tozadevno notico, v kateri smo opozarjali na podiranje ograje in cesti pred ljudsko šolo na Ruški cesti, se nam s strani gradbene sekcije sporoča, da bi jo morali nasloviti na okrajni zastop, ker je on dolžan skrbeti za popravilo cesti in ograj.

Določbe o sprejemanju trgovskih vajencev. Vsem trgovcem se naznanja sklep gremijalnega občnega zbora, da se v bodoče v trgovsko nadaljevalno šolo ne bodo več sprejemali vajenci brez zadostne šolske predizobrazbe t. j. najmanj 4 razredov kake osnovne šole ter bodo vsi učenci podvrženi sprejemni preizkušnji. Ako vajenec v šolo ne bo sprejet, ga mora učni gospodar odpustiti. Nadalje se bodo sprejemali vajenci v imenovano šolo le začetkom šolskega leta, izjeme bodo veljale le za one z boljše šolsko izobrazbo. Kontrolne knjižice učencev glede šolskega obiska morajo ex. šafi lastnoročno podpisovati. Podjetniki, ki nimajo dokaza usposobljenosti (to so prosti obrti), po § 11 gremijalnih pravil ne smejo imeti vajencev in mora v bodoče vsaka tverda, ki na nogo spre-

jema vajenca, predložiti gremiju tak dokaz t. j. za triletno učno in najmanj dveletno pomočniško dobo.

Koncert Sowilski-Rewicz. V petek, dne 6. aprila priredita znana ljubljanska umetnika, tenorist Marcel Sowilski in altistinja Janina Rewicz v Götzovi dvorani koncert, na kar že danes opozarjamo občinstvo. Predprodaja vstopnic pri Höferju v Šolski ulici in Zlati Brišnik v Slovenski ulici.

Ljudska knjižnica bo tudi na Velikonočno nedeljo od pol 10. do pol 11. ure odprta. — Vseled dogovora s Slovenskim trgovskim društvom bodo dobivali odslej trgovski nastavljenici, na izkaznico Slov. trg. društva, brezplačno knjige ter bo odpadajočo izposojnino poravnalo Slov. trgovsko društvo. Vzgljedo skrb Slov. trgovsk. društva za duševno naobrazbo naraščajoča priporočamo tudi ostalim korporacijam v posnemanje.

Sanatorij »Petrovosele«. Kakor doznavamo, je ministrstvo za narodno zdravje kljub protestu dosedanjih koncesioniranih zdravnikov podelilo koncesijo za sanatorij »Petrovosele« bratov Tavčar. Dosedanji koncesionarji sicer obdržijo koncesijo za sanatorij, toda poiskati morajo druge prostore. Koncesija bratov Tavčarjev je nedvomno nagrada za lokal za tajništvo radikalne stranke, kateri sta se zapisala tudi br. Tavčarja.

Odpiranje in zapiranje trgovin. Trgovski gremij razglasi: Vseled sklepa gremijalnega občnega zbora z dne 24. marca t. l. se naznanja vsem trgovcem v Mariboru, da se strogo drže reda glede odpiranja in zapiranja trgovin in sicer smejo biti trgovine odprte ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldan in od pol 14. do 18. ure popoldan. Izjeme veljajo samo za delikatesne trgovine, ki smejo biti odprte ob delavnikih do 19. ure in ob nedeljah in praznikih od 8. do 10. ure. Ta sklep, ki je itak samo ohranitev že svoječasne gremijalnega sklepa, je brezpogojno obvezen tudi za take trgovce, ki ne zaposlujejo nastavljenecv, kakor tudi branjarje ter se bodo prestopki naznanili v bodoče obrtni oblasti. Cenjeno občinstvo se pa naproša, nakupovati svoje potrebščine v gori navedenem času.

Občni zbor Gospodarskega odseka Zveze poštnih organizacij v Ljubljani za Maribor se vrši v sredo, dne 25. aprila 1923 ob 19. uri v pismonoški dvorani glavne pošte. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Razpust društva in o. snovanje Gospodarske zadruge. 5. Slučajnosti. — Odbor.

Promenačni koncerti v parku. Vojška godba priredi vsak nedeljo in praznik ob lepem vremenu točno ob 11. uri predpoldne pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzog-a koncerte v parku. Za nedeljo in ponedeljek določeni so sledeči spored: a) v nedeljo: 1. Vagnes, Rudeči fes. Koročnica. 2. Bizet, Predigra k operi »Carmen«. 3. Schoenherr, Iz slovenskih krajev. Valček. 4. Puccini, Fantazija iz opere »Madame Butterfly«. 5. Dvořak, Humoreska. 6. Čížek, Iz srbskih logov in šum. Potpourri. 7. Souza, Gladiators. Koročnica. — b) V ponedeljek: 1. Vinš, General Terzič. Koročnica. 2. Šneider, Slovenska fantazija. 3. Schubert Berté, Valček iz opere »Pri 3 mladenkah«. 4. Puccini, Fantazija iz opere »Tosca«. 5. Doppler, Molitev Turkov iz opere »Vandac«. 6. Muhvič, »Od Triglava do Balkana«. Potpourri. 7. Parma, Mladi vojaki. Koročnica.

Apel na usmiljena srca vočigled praznikom! Kako bogato razkošno bo marsikatera miza opremljena sedaj za velikonočne praznike s piruhi. Koliko bo marsikod ostalo nezavžitega in se vrglo stran. Koliko denarja bo šlo po nepotrebnosti! V Mariboru pa živite dve vdovi, ki z ušupom gledata prihodnje dni, ker nimata niti danes več kaj dati svoji ubogi deci jesti, kaj šele da bi mislili na praznike. Vsaka ima po tri otroke, ki v pravem pomenu besede gladujejo. V šolo skoro ne morejo več, ker se nagi in boš. Vemo, da se najdejo med našim prebivalstvom vkljub vsemu egoizmu in materializmu še usmiljena srca! Na nje apeliramo! Mal pritrglaj sebi in 100 ali 200 in več takih usmiljenih src bo zmoglo veliko. Darove v katerikoli obliki (denar, obleko, živila, obutev itd.) sprejema uredništvo »Taborca«, kjer so imena obeh rex na razpolago.

Darovi. Za ubogi vdovi smo navedli prejšnji: neimenovana 10 Din., neimenovana 25 Din., neimenovana 40 Din., ga. Katica Jarek živila, g. Franjo Hohnjce, meso; za PTL neimenovana 100 Din.; za revnega visokošolca g. Franjo Kranjc 70 aK. — Obdarovani naj dvignejo darove v soboto tekom dopoldneva v našem uredištvu.

Dar. Za ubogi udovi nam je poslal g. Hinko Pogačnik, tovarnar v Rušah, 250 Din. Dalje nam je v isti namen izročil neimenovani uradnik 20 Din. Srčna hvala. Posnemajte!

V soboto, 31. marca in ponedeljek, 2. aprila v Grajski kleti koncert polnoštevne železničarske godbe »Drava«. — Začetek ob pol 20. uri. Brez vstopnine.

Kavarna Frankopan. Danes v soboto, dne 31. marca koncert. Svira tamburaški zbor »Drava«. Začetek ob 20. uri.

Mestni kino. »Krivica«, velenaniniva pustolovščina v 5 činih, se predvaja v soboto, nedeljo in ponedeljek.

Narodno gledališče

Repertoire:

Petek, 30. marca zaprto.
Sobota, 31. marca zaprto.
Nedelja, 1. aprila ob 15. uri Škrjančkov gaj, izv. — Ob 19%. Velika noč, izv. Premijera.
Ponedeljek, 2. aprila ob 15. uri Težke ribe, izv. — Ob 19%. Škrjančkov gaj, izv.

—□—

»Velika noč«. Za Veliko nedeljo se vprizori Strindbergova praznična igra v treh dejanjih »Velika noč«. To je čno miselno najgloblji Strindbergovih del. Dikcija nas popolnoma spominja na najmodernejšo dramo, da je v bistvu polno realnosti okrašene s simbolizmom. Prvo dejanje — Veliki četrtak, drugo dejanje — Veliki petek: dnevi žalosti in trpljenja, dnevi hrepenenja po Vstajenju; tretje dejanje — Velika sobota: Vstajenje, odrešenje, luč... Drama je na mnogih mestih prepletena s mističnimi motivi, ki se dvignejo do silne dramatičnosti ne samo na znotraj, temveč tudi na zunanaj.

»Velikonočni prazniki v gledališču«. Za Veliko noč bo vprizorilo naše gledališče poleg premijere »Velika noč« tudi nekaj del, ki so bila nedavno vprizorjena. Vsekakor bo zanimala občinstvo izvanredno lepa opereta »Škrjančkov gaj«, ki se vprizori v nedeljo in ponedeljek. V nedeljo bo ta opereta popoldne ob 15. uri, tako da imajo priliko priti v gledališče tudi okoličani. V ponedeljek popoldne se vprizori zabavna veseloigra »Težke ribe«, ki je pri dosedanjih vprizoritvah žela obilo smeha.

Kultura in umetnost

Otvoritev VI. umetniške razstave kluba »Grohar« se vrši, kakor smo že poročali, v nedeljo 1. aprila ob 10. uri dopoldan v veliki kazinski dvorani. Opozarjamo na to ponovno naše občinstvo, osobito pa naše dame.

Sport.

ISSK Maribor : HSK Čakovec. Na velikonočni ponedeljek dne 2. aprila t. l. popoldne ob 15. uri se vrši med tema nogometnima moštvima prijateljska tekma v Ljudskem vrtu na prostoru Maribora. Ednajstotica Čakoveškega kluba je priznana izvrstna, moštvo zelo požrtvovalno in v igri silno naglo. SK Maribor bo imel tedaj pred seboj izvrstnega nasprotnika in bode igra jako zanimiva. Opozarjamo cenj. občinstvo in prijatelje nogometnega sporta na to tekmo, ter vabimo k mnogobrojni udeležbi. — Odbor.

ISSK Maribor. Sestanek prvega moštva se vrši v nedeljo dne 1. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v restavraciji Maribor. Istega se imajo zanesljivo udeležiti igralci: Glazer, Škrabar, Lad. Schel, Marusich, Staubar, Vagner, Bračko, Vogrinc, Vanda, Bratož in Lenasi. Razgovor: postava moštva za tekoče poletje. Kapiten.

SK Primorje : SK Rapid 3:3 (1:2). Kot prvo znanje moštvo nastopil je v nedeljo dne 25. marca SK Primorje (Ljubljana) proti domačemu Rapidu. V celoti igra srednje kakovosti, brez posebnih napetih momentov. Začetkom

razdeljena fair igra je od 30' dalje mnogo trpela vsled neodločnosti sodnika, ki ni izrazil timskega odnosa v to, da bi si ogledal malo natančneje posamezne offside in foul-slučaje in se nam je tako predstavil v lanskim ne baš dobri formi. Pričetni premoči Rapida se je Primorje zoperstavilo še le v drugi polovici, v kateri je imelo igro po pretežni večini v svoji oblasti. Na obeh straneh je bilo opaziti slabe posledice zimskega odnosa — nesigurnost in neizigranost. Pri Primorju tvori najboljši del moštva napadalna vrsta z Balsincem. Majičem in Zargijem v sredini, od kojih pa ni bil nobeden posebno razpoložen k »bombardiranj«. Medtem ko so Vrančič (ki je bil takoj spočetka ranjen), Birs in Winderischer povoljno reševali stavljenjo jimganalogo, Bregant in Ahiatti vsled slabega placementa nista uspevala. — Od obrambe bi omenil le Birso in vratarja, ki sta tvorila dobro obrambo. Tretjega pa v sportni kritiki ne bi rad omenil. Za Rapid je bilo 90' preveč. Nedostaja mu zimski training. Žal se celotno moštvo še vedno poslužuje visoke igre, ki pa zahteva tehnike in sigurnega starta na žogo, ki pa Rapidovim danes še manjka. Najboljše je zasedena obramba. Krilcem manjka preciznega podajanja in so tako le slaba podpora napadalcem, ki so hitri, a brez sistematične kombinacije. Glavni bene vsi pa je dober kritje. Sodnik g. Nemec. Obisk neznaten.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu. dne 28. marca: pšenica 455, ječmen 815, oves 295, koruza 255, za maj 260, fižol 465, moka »00« 660, otrobi pšenični 165, tendenca neizpremenjena.

g Mariborsko sejmisko poročilo z dne 28. marca t. l. Prignalo se je: 6 konjev, 11 bikov, 125 volov, 311 krav in 6 telec, skupno 459 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 48 do 54 K; poldebeli voli 36—47; plemenski voli 35—46; bikki za klanje 22—42; klavne krave debele 38—43; plemenske krave 30—32; krave za klobasanje 23—30; molzne krave 25—37; breje krave 25—37; mlada živala 33—52 K. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg 80 K; II. vrste 76; meso od bikov, krav, telic 70; telečje meso I. vrste 76, II. vrste 70; svinjsko meso sveže 120—140 K.

g Zagrebški trg 29. marca. V dimarjih po 100 kg postavno bačka odn. vojvodinska postaja notraje: pšenica 450—457,50, koruza rumena suha 265—280, rž 400—405, ječmen za pivovarstvo 215—220, oves 290—295, moka pšenična »0« 675—700, »2« 650—675, »6« 625—650; tendenca mirna.

g Nacionalizacija predilnic v St. Pavlu in Litiji. »Ljubljanska kreditna banka« in dr. Fr. Zupanč ustanavljajo s kapitalom 10 mil. din. (nomin. 100 Din) družbo »Jugosloven. tekstilne tovarnice Mautner d. d. v Ljubljani«, ki bo od »Združenih avstr. tekstilne industrije d. d.« na Dunaju prevzela predilnice v Litiji in Tkalcu v St. Pavlu pri Preboldu.

g Avstrijska orožarna v Steyeru prešla v ameriške roke. »Achtuhrblatt« javlja, da je angleško-ameriška skupina Morgan-Schröder prevzela večino »skit« orožarne v Steyeru.

g Industrijska sol iz Kreke. Glede na bave industrijske soli v Kreki je uprava državnih monopolov v Beogradu z razpisem z dne 15. marca 1923 M. P. 8027 naročila monopolnemu predstavništvu uprave solarne v Kreki, da postopa pri dobavi soli sledeče: Čim dobi od uprave nalog, s katerim se dovoljuje kakitvrdki nakup industrijske soli, mora to tvrdko takoj obvestiti z navedbo vsote, katero ima poslati na naslov Predstavništva monopolne uprave solarn v Kreki na račun kupnine za sol, vreče, stroške denaturiranja, nalaganja in ekspedije. Čim ta denar prispe, ima navedeno predstavništvo naročujoči tvrdki takoj dobaviti plačano količino soli. Prošnje za dovoljenje skupna industrijske soli je treba poslati preko pristojne trgovske in obrtniške zbornice z uverjenjem, da so vsi davki plačani. V prošnji mora biti točno označena količina soli, katere je tvrdki potrebna in za katero vrsto industrije ali obrti je potrebna. Kolektivna za prošnjo znaša 13 Din. S tem razpisom je ustrezno industrijskim krogom, katerim so se stavila v zadnjem času pri nabavi industrijske soli iz Kreke precejšnje težkoče.

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenja Rosandra.

(Dalje.)

(60)

Grof du Saint-Germain je sledil te tri osebe z velikim zanimanjem in s sardončnim nasmehom. — Tudi na njem so obstajali pogledi, katere je prenašal s popolno nebrzičnostjo. —

Proti svoji navadi ni imel mnogo demantov na sebi, — ampak nosil je tisti večer le tri krasne smaragde, ki so bili sami jedno bogastvo. — Dva sta bila pripeta na zaponkah, a jeden na držaju sablje. — Oni trije zeleni kamni so se lesketali v čudni svetlobi, — kakor nekaki peklenški plameni. —

Druga skupina, ki je prišla istočasno v sobano je sestojala iz gospoda de Tournehem, ki je vodil Ivano, — iz gospoda d' Etioles in še nekaj visokih finančnih mogotcev. —

Ivana je nosila krasno a priprosto obleko, — čisto natančno po oni, ki jo je imela na goljavi pri Romitoriju. Samosvila je bila dragocenejša in čipke bolj bogate. —

D' Etioles jo je zasledoval s pogledom. — Videlo se mu je, da je ponosen na uspeh, na utis, ki ga je naredila njegova soproga. —

Tournehem, — morda malo resen, — je tudi izgledal jako srečno. — Večkrat se je sklonil k hčerki pa zašepetal:

»Ali si zadovoljna, Ivana moja?« —

»Da, da, — kako bi pač ne bila?« —

V tem trenutku se je križal njen pogled z onim Julijete, — to se pravi grofice du Barry. —

Gospod Jakob se je sklonil k ušesu Julijete in ji šepnil:

»Ali ste videli ono divno krasotico, mlado, elegantno in bogato opravljeno?«

»Da.« —

»To je vaša tekmovalka! — Glejte, da zmagate vi!« —

Julijeta je šla že naprej, — ali pogled katerega je čutila Ivana, je moral biti grozeč, kajti pobledela je. —

»Kdo je ona ženska?« — je vprašala gospoda de Tournehem. —

»Ne poznam jo, — zakaž me vprašaj?«

»Kar tako,« — je odgovorila Ivana, da ne vznemiri očeta. —

V istem trenutku pa se je nekdo poklonil pred njo in ji rekel:

»Dovolite gospa, da položim k vašim nogam ponižni izraz mojega spoštovanja.« —

Onega, ki se ji je poklonil s temi besedami, je Ivana spoznala, ko se je vzravnil. — Bil je grof Saint-Germain.

Prišli so med tem do konca sobane, do vhoda sobe, ki je bila določena za kralja, ako bi se ne počutil dobro, ali če bi se hotel odpočiti. —

Ivana se je vsedla na stol, katerega ji je ponudil gospod, kateri je sedel na njem prej. —

Vsedla se je in odgovorila Saint-Germainu: —

»Hvala vam, gospod, za poklon, tem dražji in ljubši mi je, ker se sliši o njem, da je redki in odkritosrčen.« —

»Da, prav res, jaz ga ne ponudim drugemu, kakor kdor ga res zasluži.« —

Tournehem, ki je videl, da je začela njegova hči razgovor, ki jo je dozdnevno zanimal, je začel opazovati družbo ter se slednjič odstranil. —

»Katero so pač one osebe, katere smatrate vrednim vašega spoštovanja?«

»Malo, jako malo jih je! — Kajti če se opazuje ljudi od blizu, se zmeraj odkrije kako skrito napako. — Jaz pa sem zraven tega tudi radoveden in je tedaj nesreča še večja, da preveč dobro vidim.«

»Res je, — govori se, da imate dvojen vid!« —

»Ali res?« — je vprašal grof, — »to se pravi?« — No, — treba je, da se pusti govoriti. — Ali, da se povrnemo k vprašanju, s katerim ste me počastili, bom še dostavil, da, pravzaprav, iz filozofičnega stališča nikdo ne zasluži popolnega spoštovanja!« —

»Hvala,« — je odvrnila Ivana smejajoča se. —

»Ali so tudi osebe, katerim dvorjan, kakor sem jaz, ne more odreči svoj pozdrav, navidezni izraz spoštovanja in pomilovanja?« —

»Katero osebo?« —

»Pred vsem, — kralj, — nemogoče je, ne pozdravljati vladarja in naj si bo še tako vdan strasten in poln napak.« —

»Potem?« — je rekla Ivana pobledela.

»Kraljica.« —

»In potem?« —

»Potem, — nič, — zadostuje!« —

»Torej vi grof se ne smatrate dolžan izraziti drugim svojega spoštovanja, kakor kralju in kraljici?« —

»Tako je gospa!« —

»In vendar, vi ste mi poklonili svoje spoštovanje, a jaz nisem kraljica!« —

»Če še niste, pa boste postali!« — je odvrnil Saint-Germain s hladnim, mirnim glasom. —

»Gospod, kaj hočete reči s temi besedami?« — je zajela Ivana. —

»To, kar se mora dogoditi,« — je odvrnil grof tihim, hitrim glasom. — »Saj je postala tudi Chateauroux! — In druge ravnotako! Ali — mladenka pazite,« — je nadaljeval s spremenjenim glasom, — »to je pač žalostno kraljevanje, — ne vredno vas same, vašega duha, vašega plemenitega srca. — Rekel sem vam, da pozdravljam vladarje z navideznim spoštovanjem in resničnim pomilovanjem. Uboga kraljica Marija pač zasluži to pomilovanje, pazite, da ga ne zaslužite nekoč tudi vi.« —

»Molčite, gospod,« — je zajela prestrašeno Ivana, — bistrí pogled, ki ji je čital tako jasno v duši, jo je vznemirjal. — »Rotim vas, umolknite!« —

»Naj bo, — ne govoriva dalje o vašem vladanju, — govoriva rajše o radostih, ki so bolj resnične, bolj globoke in bolj človečanske, katere so vam bile odločene. — Ljubezen, — gospa, — resnična ljubezen, — in srčna vdanost čí-

stega, plemenitega značaja, — to bi si moralo želeli vaše srce. — Rečem vam, — vi imate na izbiro: vladanje in srečo. — Vladanje vam nudi Ludvik XV.« —

»In srečo?« — je zamišljeno vprašala Ivana. —

»Glejtel!« — je odvrnil grof, — In pokazal je na viteza d' Assas, ki se je približeval. —

S temi besedami pa se je tajinstveni grof odstranil in izginil v množici, — pustivši mlado gospo globoko zbegano in prestrašeno vsled njegovih besed. —

S svojimi milimi očmi je pogledala viteza; — z lahkim nasmehom, — na obrazu ves izraz svojega srčnega oboževanja se ji je priklonil. —

Da, — on je res ljubil, z vneto vdanostjo, srčno ljubeznijo — za vedno, — s celo dušo! —

»Izbiratil!« — je nevede zašepetala Ivana. — »Vladovanje! — Srečo!...« —

Ravno je hotela ponuditi vitezu roko, ga gledala z ljubkim pogledom, — da je bil ves srečen, — ko se je opazila v dvorani razburjenost, zmešnjava, — vzkliki so se glasili. —

»Kralj — kralj. — Živio kralj!« —

Istočasno pa je tudi ona razumela, da je vse prazno, ničevno izven njene ljubezni do kralja. —

Množica je zavalovila, — ločila Ivano in d' Assasa, ki sta bila potisnjena nazaj. — Ivana se je zravnila v svoji krasni postavnosti in srce ji je začelo utripati skoro slišno. — Nobena lastnost, nobeno čustvo ni več obstajalo, — sreča, vdanost, čistost, — vse to je izginilo, kajti le naznanilo kraljevega prihoda jo je tako prevzelo, omamilo. —

Zdajci ga je zagledala. —

Ludvik XV. se je bližal obdan od slavnostnih pozdravov in vzklikov, — v mogočno razsvetljeni dvorani, — v oboževanju množice, ki ga je pozdravljala, se mu klanjala. — Vse to ga je obdajalo z nekakim slavnostnim odsvitom, — a on že sam ob sebi, — je bil vitez največje elegancije, — čeprav je že začel postajati malo predebel. —

Ali onega večera, stisnjen v dragoceno obleko, ki je s svojo razkošnostjo zasenčila vse druge, — nalepotičen in pobarvan, je kazal komaj petindvajset let, nikdo bi mu ne mogel razbrati na obrazu sledove njegove razuzdanosti in izprijenosti, — ki so se navadno opazovali. Bil je sploh tudi pravi princ elegancije in njegov prezirno-ljubeznjiv-dražestni usmev ga je prav posebno odlikoval. —

Kmalu seveda je zgubil tisti čar, ki mu je pri priprostem ljudstvu nadel naslov ljubljene, — le Bienaimé, — katerim ga je nazval pesnik, ki je bil, kakor navadno večji del pesnikov vseh časov, — klečeplazen huzni. —

Ali — ostati hočemo pri naši pripovedi, — ki bi si pravzaprav imela nazivati »Mladost markize Pompadour«, kajti namen nam je edino, da pokažemo, kako je krasna mladenka postala markiza slavnega imena. —

Kralj se je približal, — z prijaznim nasmehom, — pozdravljajoč z ono prirojeno mu vednostjo razločevanja stopinj in časti. —

Ivana je stopila nazaj, da se nasloni na steno, ker je čutila, da omedli. —

(Dalje prih.)

Priporočamo

naše sladko in najfinišje dalmatinsko

oljčno olje

po najnižji ceni. Za trgovce znaten popust.

Namizno olje

bučno olje

ter izvrstni pristai

vinski kis

kakor 630

sir, salamo, mortadella, sardine,

sardele, bakalar

in kumarce

na debelo in drobno po najnižjih dnevnih cenah.

Hmelak in drug

Maribor, Šlomskevič trg 6.

Pristopajte

k Jugoslovnski

Matici.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

predaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora, ter priporoča posebno prima češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d., centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka). 209

Mala oznanila.

Za velkonočne praznike najtopleje priporočam pristna dalmatinska in stajerska vina. Josip Povožnik, Vojašniška ulica št. 4. (pod mostom) Maribor. 628

Vrcalo (Schleudermaschine) kupim Josip Stranič, Koroška cesta št. 48. 627

Za vsako večje industrijske podjetje v Mariboru se prodaja prostor za inventarjem (stroji, orodje) ali brez njega. Naslov: Delak, Cankarjeva ul. št. 33. Maribor. 624

Lepo malo posestvo, v izmeri 1 1/2 orolov njiv, sadnega vrta z hišo in gospo arskim poslopjem v Pobrežju, Vrazova ulica št. 2, se ceno takoj prodaja. Stanovanje takoj na razpolago. 632

URE, žepne in stenske, pravi najsolidnejše tvrdka R. BIZJAK, urar, Gosposka ul. št. 16, Maribor. 591 15-3

Perilo po najugodnejši ceni prodaja samo B. Veselinović in drug, Maribor, Gosposka ul. 26. 458 15-12

Pozor!

Pozor!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem danes otvoril na novo moderno opremljeno

mesnico

na Glavnem trgu št. 17, ki bo dopoldne in popoldne odprta. Za točno in solidno postrežbo jamčim in se priporočam.

633

Ivan Doplihar, mesar.

OTROŠKA MOKA

VITAL

NAJBOLEJŠA HRANA ZA DOJENČKE, OTROKE in DOJILJE

SLADOVNI KAKAO

VITAL

KREPILO ZA BOLNIKE in REKONVALESCENTE VSAKE STAROSTI

NARAVNI PROIZVODI 42 ČISTEGA SLADA

VITAL D. D. ZA TVORNICU HRANIL ZAGREB, KRAJEVA CESTA 10

415 10-4

Za praznike! Dobro vino domačega pridelka po 28 K, kakor tudi izvrstni stari ljuto-merčan se dobi v gostilni Dergas, Koroška cesta 48. 618 2-1